

Mottagare
Socialnämnden

Befintliga insatser enligt socialtjänstlagen som fortsatt ska erbjudas utan behovsprövning och vilka av dessa som ska undantas från dokumentationsplikt

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att:

- Erbjudas befintliga öppna insatser som Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap 5 § SoL enligt kommande Socialtjänstlag, enligt dokumentet *Socialförvaltningens insatser utan behovsprövning enligt 11 kap 5 § socialtjänstlagen*.
- Undanta föreslagna insatser från dokumentationsplikt, enligt dokumentet *Socialförvaltningens insatser utan behovsprövning enligt 11 kap 5 § socialtjänstlagen*.
- Beslutet gäller från det datum då nya Socialtjänstlagen träder i kraft, vilket är planerat till 1 juli 2025.

Sammanfattning

Ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft 1 juli 2025. I den nya socialtjänstlagen framgår att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig. Bestämmelserna är en del av socialtjänstens övergripande mål.

Som en del i att arbeta mot de tillagda övergripande målsättningarna införs i ny lagstiftning möjligheten att tillhandahålla insatser utan behovsprövning (IUB). Det är socialnämnden som fattar beslut om vilka insatser som ska erbjudas utan behovsprövning.

Kvalitets- och utvecklingsenheten har tillsammans med andra avdelningar i förvaltningen inventerat vilka insatser nämnden tillhandahåller idag som inte är behovsprövade. För att kommunen ska få fortsätta erbjuda dessa insatser efter 1 juli, behöver nämnden fatta beslut om att tillhandahålla dem enligt den nya lagstiftningen kring insatser utan behovsprövning.

Insatser utan behovsprövning omfattas i den nya lagstiftningen av krav på dokumentation i genomförandet. Vissa undantag finns och för att insatser utan behovsprövning ska få ske utan dokumentation behöver nämnden göra en bedömning och fatta beslut om att det finns särskilda skäl att göra undantag från dokumentationsplikten för insatsen.

Ärendebeskrivning

I den nya i socialtjänstlagen framgår att socialtjänsten *ska* arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig. Bestämmelserna är en del av socialtjänstens övergripande mål. Det ger en övergripande inriktning för hur socialtjänsten ska planeras och utformas när det gäller den enskildes möjligheter att enkelt ta och ha kontakt med verksamheten.

Som en del i att arbeta mot de tillagda övergripande målsättningarna införs i ny lagstiftning möjligheten att tillhandahålla insatser utan behovsprövning (IUB). Det är socialnämnden som fattar beslut om vilka insatser som ska erbjudas utan behovsprövning.

Fatta beslut för att befintliga insatser ska kunna fortsätta

Kvalitets- och utvecklingsenheten har tillsammans med andra avdelningar i förvaltningen inventerat vilka insatser nämnden tillhandahåller idag som inte är behovsprövade. För att kommunen ska få fortsätta erbjuda dessa insatser efter 1 juli, behöver nämnden fatta beslut om att tillhandahålla dem enligt den nya lagstiftningen kring insatser utan behovsprövning.

För insatser utan behovsprövning ska det finnas angiven målgrupp och eventuellt kriterier. Kriterierna ska vara av sådan karaktär att de enkelt går att kontrollera, till exempel folkbokföring eller ålder. Om utföraren behöver utreda huruvida kriterierna är uppfyllda räknas det som att utföraren utreder behov, vilket inte är tillåtet enligt lagstiftningen, då utförarverksamheter inte får bedriva myndighetsutövning.

Insatser riktade till barn under 15 kan ges vid inhämtande av vårdnadshavares samtycke. För barn mellan 15-18 år kan insatser ges utan vårdnadshavares samtycke om det bedöms lämpligt av verksamheten.

Insatser utan behovsprövning omfattas av krav på dokumentation –undantag finns

Insatser utan behovsprövning omfattas i den nya lagstiftningen av krav på dokumentation, för att nämnden ska kunna följa upp ärendet och verksamheten. Insatser i den enskildes hem som erbjuds utan individuell behovsprövning måste, som exempel, alltid dokumenteras i genomförande.

För att insatser utan behovsprövning ska få ske utan dokumentation behöver nämnden göra en bedömning och fatta beslut om att det finns särskilda skäl att göra undantag från dokumentationsplikten för insatsen.

Skäl att inte dokumentera kan till exempel handla om att brukare eller klienter behöver få vara anonyma för att uppsöka insats eller att det inte finns skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer (exempelvis gruppverksamhet och öppna träffpunkter). Rådgivning undantas också krav på dokumentation i genomförande.

Inventering, beslut och kommande revideringar

I dokumentet *Socialförvaltningens insatser utan behovsprövning enligt 11 kap 5 § socialtjänstlagen* 1 finns en förteckning över öppna insatser som tillhandahålls i dagsläget och som fortsatt föreslås tillhandahållas inom socialförvaltningen utan behovsprövning.

Det som nu är framtaget är ett grunddokument och ett styrande dokument att utgå från. Vid behov av ändringar avseende tillägg av nya insatser, revideringar av målgrupp/kriterier eller att insatser ska tas bort, kommer det att lyftas till nämnden för beslut.

Bedömning

Bedömningen är att de insatser som idag är öppna och erbjuds inom Socialförvaltningen utan föregående behovsprövning fortsatt ska tillhandahållas efter ny lagstiftning träder i kraft. Detta för att erbjuda medborgare en lätt tillgänglig socialtjänst med fokus på tidiga insatser. Det bedöms vara i linje med ny kommande lagstiftning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-20

Plan, Socialförvaltningens insatser utan behovsprövning enligt 11 kap 5 § socialtjänstlagen, daterad 2025-06-12.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Socialförvaltningens ledningsgrupp
Sofia Gustavsson, utvecklingsledare